

Reglement bestrijding caprine arthritis encefalitis (CAE) 2017

De directeur van de Gezondheidsdienst voor Dieren B.V. (GD), overwegende dat het wenselijk is regels te stellen ten aanzien van de deelname aan en de bestrijding van CAE bij geiten, besluit vast te stellen:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement en op grond daarvan vastgestelde regelingen wordt verstaan onder:

1. **Gezondheidsdienst voor Dieren (GD):** de Gezondheidsdienst voor Dieren B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudend te Deventer;
2. **houder:** een natuurlijke of rechtspersoon die de feitelijke macht over één of meer geiten uitoefent;
3. **aanmeldingsformulier:** een door of namens GD ter beschikking gesteld formulier voor de aanvraag tot deelname aan het GD programma bestrijding van CAE (Reglement bestrijding caprine arthritis encefalitis 2017);
4. **deelnemer:** een houder van een koppel die door GD is aanvaard om deel te nemen aan het in dit reglement geregelde programma;
5. **koppel:** alle geiten waarover een deelnemer de feitelijke macht uitoefent en die onder één UBN (uniform bedrijfsnummer) staan geregistreerd;
6. **geit:** een geit of bok behorend tot de familie *Bovidae* en het geslacht *Capra*;
7. **dierenarts:** de praktiserend dierenarts die door de houder aan GD is opgegeven bij de registratie van de bedrijfsgegevens of op het aanmeldingsformulier;
8. **Regeling I&R:** de geldende regelgeving voor de identificatie en registratie van geiten en schapen;
9. **IDR:** computerprogramma van GD voor individuele dierregistratie in het kader van de georganiseerde diergezondheidsprogramma's;
10. **gezondheidsverklaring:** een tegen betaling door of namens GD afgegeven verklaring waaruit blijkt dat de hierop omschreven geit op de datum van afgifte van de verklaring door GD afkomstig is van een CAE-vrij koppel;
11. **besmette, verdachte, observatie en CAE-vrije geit c.q. koppel:** de kwalificatie die wordt gegeven op basis van de uitslag van het bloedonderzoek en hetgeen verder in dit reglement is bepaald;
12. **het toevoegen:** het toevoegen van één of meer geiten, met inbegrip van lammeren jonger dan 6 maanden, aan het koppel van de deelnemer, afkomstig van andere koppels of van het eigen koppel na een tijdelijke afwezigheid van de betreffende geiten;
13. **het inscharen:** het tijdelijk in het koppel van de deelnemer doen verblijven van niet tot zijn koppel behorende geiten, met inbegrip van lammeren jonger dan 6 maanden;
14. **het uitscharen:** het tijdelijk in een ander koppel dan dat van de deelnemer doen verblijven van tot de deelnemer behorende geiten, met inbegrip van lammeren jonger dan 6 maanden;
15. **bloedonderzoek:** het in opdracht van de deelnemer door of namens GD verrichte onderzoek op de aanwezigheid van antistoffen tegen het CAE-virus van een door de dierenarts afgenomen bloedmonster van een geit;
16. **positieve en dubieuze uitslag van een bloedonderzoek:** hetgeen daaronder wordt verstaan in het werkvoorschrift: Interpretatie positieve en dubieuze serologische reacties bij CAE.

Artikel 2. Deelname

1. Een houder die wenst deel te nemen aan het programma als beschreven in dit reglement, dient hiertoe schriftelijk, middels het daartoe bestemde aanmeldingsformulier, een aanvraag in bij GD.
2. De houder die op het aanmeldingsformulier verklaart dat hij alle verplichtingen die uit deelname aan het 'Reglement bestrijding CAE 2017' voortvloeien zal naleven, wordt als deelnemer door GD aanvaard.
3. De houder die voorafgaand aan of ten tijde van de deelname enig CAE-onderzoek bij één of meer van zijn geiten heeft laten verrichten anders dan door of namens GD, dient de desbetreffende onderzoeksuitslag(en) binnen een week na uitslag te melden bij GD.
4. De deelname strekt zich uitsluitend uit tot alle geiten die tot het koppel van de deelnemer behoren en onder één UBN staan geregistreerd. Onder dit UBN staan alle geiten op dezelfde locatie geregistreerd in het IDR.

Artikel 3. Verplichtingen

De deelnemer is verplicht:

1. zich te laten registreren als vermeld in de 'Regeling I&R';
2. alle geiten in zijn koppel ouder dan 7 dagen individueel en uniek te identificeren met een op grond van de 'Regeling I&R' toegelaten merk;
3. alle te onderzoeken geiten te identificeren met een op grond van de 'Regeling I&R' toegelaten merk;
4. alle geiten binnen 7 dagen na geboorte, aan- of afvoer in zijn koppel te laten registreren in IDR. Bij aanvoer van geiten is vermelding van het UBN van herkomst dan wel het land van herkomst verplicht;
5. te voldoen aan een verzoek van GD om krachtens dit reglement voorgeschreven of door GD noodzakelijk geacht bloedonderzoek op zijn kosten te laten uitvoeren met in achtneming van de daarbij gegeven aanwijzingen;
6. een door GD aangewezen besmette of verdachte geit binnen 20 dagen na de dag waarop GD hem daarvan schriftelijk mededeling heeft gedaan voorgoed uit zijn koppel te verwijderen;
7. geen geit aan zijn koppel toe te voegen, tenzij dit dier afkomstig is uit een volgens dit reglement CAE-vrij koppel en er geen feiten bekend zijn dat de betreffende geit in aanraking is geweest met een niet-CAE-vrije geit;
8. slechts CAE-vrije geiten in- en/of uit te scharen bij CAE-vrije koppels;
9. geen schaap te houden en/of toe te voegen aan zijn koppel, tenzij dit dier zwoegerziekte-vrij is (Reglement bestrijding zwoegerziekte 2004, dan wel het daarvoor in de plaats tredende reglement);
10. zijn koppel niet in contact te laten komen met niet-zwoegerziekte-vrije schapen;
11. de door GD gegeven aanwijzingen omtrent hygiënische maatregelen op te volgen;
12. de door of namens GD aangewezen personen alle door GD gevorderde medewerking te verlenen ten behoeve van de uitvoering van dit reglement;
13. binnen de daartoe door GD gestelde betalingstermijn al zijn financiële verplichtingen aan GD te voldoen;
14. in geval van verdenking van CAE bij het eigen koppel GD hiervan direct op de hoogte te stellen.

Artikel 4. Beëindiging deelname

1. De deelname kan door GD met onmiddellijke ingang schriftelijk worden beëindigd:
  - a. indien de deelnemer niet meer voldoet aan een der bij of krachtens het CAE-bestrijdingsprogramma gestelde regelen en verplichtingen; of
  - b. indien de bij de aanmelding voor deelname verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken dat op de aanvraag anders zou zijn beslist indien bij de beoordeling daarvan de juiste omstandigheden bekend waren geweest; of
  - c. indien door de deelname het belang van een goede uitvoering van het CAE-bestrijdingsprogramma zou worden geschaad.
2. Beëindiging van deelname door de houder kan uitsluitend schriftelijk per laatste datum van het lopende kwartaal en met inachtneming van een opzegtermijn van 1 maand.
3. Restitutie van het abonnementsgeld vindt plaats per kwartaal.

Artikel 5. Rechten van de deelnemer

De deelnemer heeft recht op:

1. de resultaten van het bloedonderzoek van de geiten behorend tot zijn koppel;
2. het verkrijgen van een advies van GD naar aanleiding van de resultaten van het bloedonderzoek.

Artikel 6. Kwalificatie van het koppel

1. Een besmet koppel is een koppel waarin zich één of meer besmette geiten bevinden of hebben bevonden, voor zolang de onderzoeksprocedure als bedoeld in de artikelen 8 a of 8b nog niet tot de kwalificatie CAE-vrij heeft geleid.
2. Een verdacht koppel is een koppel waarin zich één of meer verdachte geiten bevinden of hebben bevonden, voor zolang de onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 10 nog niet tot een andere kwalificatie heeft geleid.
3. a. Een observatiekoppel is een voorheen vrij koppel:
  - waarvan het steekproefbloedonderzoek als bedoeld in artikel 9 lid 1 of lid 2 één of meer niet-negatieve uitslagen heeft opgeleverd e.e.a. voor zolang het koppel door GD niet is aangemerkt als CAE-vrij, -verdacht of -besmet;
  - waarvan het volgens dit reglement voorgeschreven onderzoek niet binnen de daartoe gestelde termijn is uitgevoerd;
  - waarin zich één of meer observatiegeiten bevinden als bedoeld in artikel 7 lid 3.
- b. Voorts kan GD, ter beoordeling uitsluitend aan GD, de observatiestatus toekennen aan koppels ten aanzien waarvan voldaan is aan het bepaalde in lid 4 maar ten aanzien waarvan de deelnemer niet heeft voldaan aan een of enkele overige verplichtingen zoals vermeld in dit reglement.

4. Een CAE-vrij koppel is een koppel dat voldoet aan artikel 8 a lid 4, artikel 8b lid 4, artikel 8c, artikel 9 lid 4 of artikel 10 lid 4.

Artikel 7. Kwalificatie van de geiten

1. Een besmette geit is een geit die op grond van het onderzoek volgens artikel 8a lid 1, 2 of 3, artikel 8b lid 1, 2 of 3, artikel 9 lid 1, 2 of 3 of volgens artikel 10 lid 1,2 of 3 of enig ander onderzoek door GD is aangemerkt als besmet.
2. Een verdachte geit is een geit die op grond van het onderzoek volgens artikel 9 lid 3 is aangemerkt als verdacht.
3. Een observatiegeit is een geit:
  - waarbij het bloedonderzoek van een voorheen CAE-vrij koppel een niet-negatieve uitslag heeft opgeleverd e.e.a. voor zolang de geit niet is aangemerkt als CAE-vrij, -verdacht of -besmet;
  - die afkomstig is uit een koppel dat niet is aangemerkt als CAE-vrij.
4. Een CAE-vrije geit is een geit die deel uitmaakt van een CAE-vrij koppel.
5. Een a-specifieke geit is een geit die op grond van een uitslag van een bloedonderzoek door GD als zodanig wordt aangeduid. A-specificiteit heeft geen invloed op de kwalificatie van het koppel.
6. Een dubieuze geit is een geit die op grond van een uitslag van een bloedonderzoek door GD als zodanig wordt aangeduid. GD beoordeelt of dit van invloed is op de kwalificatie van het koppel.

Artikel 8. Onderzoeksprocedure bij aanvang van deelname en bij besmette koppels

Artikel 8a

1. De deelnemer die met het certificeringsprogramma start of een besmet koppel houdt is verplicht van de geiten van zijn koppel ouder dan 6 maanden een bloedmonster bij GD voor onderzoek aan te bieden; dit onderzoek dient plaats te vinden volgens steekproefmodel (bijlage 1). Bij de deelnemer met meer dan 300 geiten ouder dan 6 maanden legt GD na aanmelding eerst een bedrijfsbezoek af, alvorens het bloedonderzoek plaatsvindt.
2. Het onderzoek als bedoeld in lid 1 dient na tenminste 6 maanden opnieuw te worden uitgevoerd.
3. In geval een onderzoek als bedoeld in lid 1 of 2 een positieve of dubieuze uitslag heeft opgeleverd, wordt het koppel besmet verklaard of dient de houder in de periode van 4 tot 6 weken na het onderzoek opnieuw een bloedmonster van de betreffende geit(en) bij GD voor onderzoek aan te bieden. Op basis van de uitslag van dit heronderzoek wordt het koppel CAE-vrij (indien tevens is voldaan aan de overige vereisten van lid 4) of -besmet verklaard.
4. Het onderzoek als bedoeld in lid 1 dient telkens met een interval van tenminste 6 maanden te worden herhaald tot twee achtereenvolgende onderzoeken uitsluitend negatieve resultaten hebben opgeleverd. Het koppel wordt dan aangemerkt als CAE-vrij koppel, indien tevens naar het oordeel van GD kan worden aangetoond dat de geiten uit dat koppel in een periode van 12 maanden daaraan voorafgaand niet in contact zijn geweest met niet-CAE-vrije geiten.

Artikel 8b

1. De deelnemer die met het certificeringsprogramma start of een besmet koppel houdt kan kiezen uit de onderzoeksprocedure als beschreven in artikel 8a, dan wel uit de hieronder beschreven onderzoeksprocedure.
2. Bij de keuze voor de hieronder beschreven onderzoeksprocedure is de deelnemer verplicht van de geiten van zijn koppel ouder dan 6 maanden een bloedmonster bij GD voor onderzoek in te leveren; dit onderzoek dient plaats te vinden volgens steekproefmodel (bijlage 1). Mede op basis van controle van individuele dierbewegingen zoals geregistreerd in IDR moet naar het oordeel van GD langer dan 1 jaar sprake zijn van een gesloten bedrijfsvoering of aanvoer van alleen CAE-vrije geiten. Bij de deelnemer met meer dan 300 geiten ouder dan 6 maanden legt GD na aanmelding eerst een bedrijfsbezoek af, alvorens het bloedonderzoek plaatsvindt.
3. In geval een onderzoek als bedoeld in lid 2 een positieve of dubieuze uitslag heeft opgeleverd, wordt het koppel besmet verklaard of dient de houder in de periode van 4 tot 6 weken na het onderzoek opnieuw een bloedmonster van de betreffende geit(en) bij GD voor onderzoek aan te bieden. Op basis van de uitslag van dit heronderzoek wordt het koppel CAE-vrij (indien tevens is voldaan aan de overige vereisten van lid 4) of -besmet verklaard.
4. Indien het onderzoek als bedoeld in lid 2 uitsluitend negatieve resultaten heeft opgeleverd, wordt het koppel aangemerkt als CAE-vrij koppel, indien tevens naar het oordeel van GD kan worden aangetoond dat de geiten uit dat koppel in een periode van 12 maanden daaraan voorafgaand niet in contact zijn geweest met niet-CAE-vrije geiten.

Artikel 8c

In afwijking van het bepaalde in de artikelen 8a en 8b kan aan een koppel zonder bloedonderzoek de CAE-vrij status worden toegekend, mits dit koppel afkomstig is van een UBN met de CAE-vrij status en op het aanvoerend UBN geen geiten hebben verbleven, gedurende een nader door GD vast te stellen periode.

Artikel 9. Onderzoeksprocedure bij vrije koppels

1. Een koppel blijft aangemerkt als CAE-vrij indien de deelnemer tijdig van de geiten ouder dan 12 maanden bloedmonsters bij GD voor onderzoek aanbiedt. Dit onderzoek dient plaats te vinden volgens steekproefmodel (bijlage 2) en wel voor de eerste keer binnen ten hoogste 12 maanden na het tijdstip van CAE-vrij verklaring.
2. Het onderzoek als bedoeld in lid 1 dient steeds te worden herhaald met een interval van ten hoogste 24 maanden. Voor deelnemers met meer dan 40 geiten ouder dan 12 maanden dient het onderzoek als bedoeld in lid 1 steeds te worden herhaald met een interval van ten hoogste 12 maanden.
3. In geval een onderzoek als bedoeld in lid 1 of 2 een positieve of dubieuze uitslag oplevert, wordt het koppel besmet verklaard of dient de houder in de periode van 4 tot 6 weken na het onderzoek opnieuw een bloedmonster van de betreffende geit(en) bij GD voor onderzoek aan te bieden; op basis van de uitslag van dit heronderzoek wordt het koppel CAE-vrij, -verdacht of -besmet verklaard.
4. Zolang het onderzoek als bedoeld in lid 1, 2 of 3 een negatieve uitslag oplevert, blijft het desbetreffende koppel aangemerkt als een CAE-vrij koppel.

Artikel 10. Onderzoeksprocedure bij verdachte koppels

1. De deelnemer die een verdacht koppel houdt is verplicht van de geiten van zijn koppel ouder dan 6 maanden bloedmonsters bij GD voor onderzoek aan te bieden; dit onderzoek dient plaats te vinden volgens steekproefmodel (bijlage 1).
2. Het nemen van een bloedmonster als bedoeld in lid 1 dient niet eerder plaats te vinden dan 6 maanden na de positieve of dubieuze uitslag volgens artikel 9 lid 3.
3. In geval een onderzoek als bedoeld in lid 1 een positieve of dubieuze uitslag oplevert, wordt het koppel besmet verklaard of dient de houder in de periode van 4 tot 6 weken na het onderzoek opnieuw een bloedmonster van de betreffende geit(en) bij GD voor onderzoek aan te bieden. Op basis van de uitslag van dit heronderzoek wordt het koppel CAE-vrij of -besmet verklaard.
4. In geval het onderzoek als bedoeld in lid 1 c.q. lid 3 een negatieve uitslag oplevert wordt het koppel als een CAE-vrij koppel aangemerkt.

Artikel 11. Heronderzoek op verzoek deelnemer

1. In bijzondere gevallen, ter beoordeling aan GD, is het de deelnemer toegestaan onderzoek, respectievelijk heronderzoek te laten herhalen.
2. De uitslag van het onderzoek, respectievelijk het heronderzoek bedoeld in het eerste lid vervangt de oorspronkelijke uitslag.
3. Het monster voor het onderzoek, respectievelijk heronderzoek bedoeld in het eerste lid wordt door of namens GD genomen en onderzocht, op kosten van de deelnemer.

Artikel 12. Vereisten voor aanleveren van bloedmonsters

De bloedmonsters als bedoeld in de artikelen 8, 9, 10 en 11 moeten overeenkomstig de door GD gestelde eisen worden genomen, verpakt en aangeleverd.

Artikel 13. Afgifte van gezondheidsverklaringen

De deelnemer waarvan het koppel als CAE-vrij is aangemerkt kan voor een CAE-vrije geit of een lam jonger dan zes maanden afkomstig uit het koppel op zijn verzoek een schriftelijke verklaring van GD verkrijgen.

Artikel 14. Verschaffen van inlichtingen

Door deelname aan de bestrijding CAE zoals beschreven in dit document gaat de houder akkoord met het verschaffen van inlichtingen over de CAE-vrij status van het koppel aan potentiële kopers van geiten, alsmede aan organisatoren van keuringen en andere belanghebbenden. Bovendien staat de CAE-vrij status vermeld op de internetsite van GD. De houder is te allen tijde gerechtigd bezwaar te maken tegen bovengenoemde verschaffing van inlichtingen en/of dit plaatsen op de internetsite. GD zal in dat geval de verschaffing en/of plaatsing met onmiddellijke ingang beëindigen.

Artikel 15. Gelijktelling inwerkingtreding

GD kan onderzoeken voor de inwerkingtreding van dit reglement gelijkstellen met onderzoek als bedoeld in dit reglement. In bijzondere, door GD te bepalen gevallen, kan geacht worden dat de deelnemer heeft voldaan aan het onderzoek bedoeld in dit reglement. Hieraan kunnen door GD voorwaarden worden gesteld.

Artikel 16. Uitvoering reglement

GD is belast met de uitvoering van dit reglement en is bevoegd ter zake nadere maatregelen te nemen.

Artikel 17. Algemene voorwaarden

1. Op alle werkzaamheden die door of namens GD in het kader van dit reglement worden uitgevoerd zijn de algemene voorwaarden van GD van toepassing zoals deze zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel Veluwe en Twente. Afwijkingen van de algemene voorwaarden zijn slechts geldig indien deze schriftelijk zijn overeengekomen.
2. Indien enige bepaling uit dit reglement strijdig is met een bepaling uit de algemene voorwaarden van GD, prevaleert hetgeen bepaald is in de algemene voorwaarden.

Artikel 18. Overige onderzoeken

Bloedmonsters die in het kader van dit reglement aan GD ter onderzoek worden aangeboden kunnen worden onderzocht op antistoffen tegen *Brucella melitensis* ter onderhoud van de vrije status voor *Brucella melitensis* volgens richtlijn 91/68/EEG of op antistoffen tegen *Mycobacterium avium* subspecies *paratuberculosis* en/of *Corynebacterium pseudotuberculosis* en/of *Chlamydia abortus* (voorheen *Chlamydia psittaci*) in het kader van ter zake opgezette landelijke screenings- of bestrijdingsprogramma's.

Artikel 19. Wijziging reglement

De directeur kan besluiten dit reglement te wijzigen. Iedere wijziging wordt door GD schriftelijk bekend gemaakt, bijvoorbeeld in de GD Schaap Geit.

Artikel 20. Aanhaling besluit

1. Dit besluit kan worden aangehaald als 'Reglement bestrijding caprine arthritis encefalitis (CAE) 2017' en treedt in werking op 1 januari 2017.
2. Met ingang van de in lid 1 bedoelde datum vervalt het 'Reglement bestrijding caprine arthritis encefalitis (CAE) 2004'.

Deventer, 20 december 2016

Dhr. dr. J. Jansen directeur

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Jansen', is written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

Toelichting op het Reglement bestrijding caprine arthritis encefalitis (CAE) 2017

CAE uit zich bij geiten onder andere door ontstekingen aan gewrichten en aantasting van de uier waardoor de dieren steeds moeilijker gaan lopen en de melkproductie daalt. Kenmerkend voor deze ziekte is een langzaam voortschrijdende vermagering. Besmetting vindt o.a. plaats via melk en biest, maar ook via mest, urine en uitademingslucht van besmette dieren. Een besmet dier kan soms maanden tot jaren op een bedrijf aanwezig zijn, zonder ziekteverschijnselen te vertonen. Al die tijd is het dier echter wel een grote bron van besmetting voor de andere dieren. Een behandeling is niet mogelijk. Dieren met klinische verschijnselen sterven in de regel binnen een paar maanden. Preventie in de vorm van vaccinatie is eveneens niet mogelijk.

GD heeft een programma ontwikkeld waarmee koppels geiten CAE-gecertificeerd kunnen worden. Enkele belangrijke punten worden onderstaand vermeld.

Bedrijven die de CAE-vrij status willen behalen hebben de keuze uit de volgende mogelijkheden:

1. Eén negatief bloedonderzoek van de geiten ouder dan zes maanden, volgens een steekproef (bijlage 1). Dit is mogelijk voor bedrijven die minstens één jaar deelnemen aan Individuele DierRegistratie (IDR) van GD in combinatie met een gesloten bedrijfsvoering. Gedurende dat jaar is alleen aanvoer van CAE-vrije geiten toegestaan. GD bezoekt bedrijven met meer dan 300 geiten ouder dan een halfjaar eerst om nadere afspraken te maken, onder andere over de te onderzoeken dieren.
2. Twee negatieve bloedonderzoeken van de geiten ouder dan zes maanden, volgens een steekproef (bijlage 1). Het tweede bloedonderzoek vindt plaats tenminste zes maanden na het eerste onderzoek. Op het moment van CAE-vrij verklaring mag het koppel in een periode van 12 maanden daaraan voorafgaand niet in contact zijn geweest met niet-CAE-vrije geiten. Tevens is vereist dat de geitenhouder deelneemt aan IDR. GD bezoekt bedrijven met meer dan 300 geiten ouder dan een halfjaar eerst om nadere afspraken te maken, onder andere over de te onderzoeken dieren.
3. Bedrijven die na een leegstand en adequate reiniging en ontsmetting van de stal CAE-vrije geiten aanvoeren kunnen direct het CAE-vrij certificaat verkrijgen.

Om de CAE-vrij status te behouden is regelmatig onderzoek nodig. Twaalf maanden na het behalen van het certificaat vindt opnieuw bloedonderzoek plaats van een steekproef van dieren ouder dan 12 maanden; zie voor het aantal dieren bijlage 2. Is het resultaat van dit steekproefonderzoek gunstig dan vindt vervolgens bewakingsonderzoek plaats met een interval van ten hoogste 24 maanden. Voor deelnemers met meer dan 40 geiten ouder dan 12 maanden vindt genoemd bewakingsonderzoek plaats met een interval van ten hoogste 12 maanden.

Aankoop van of contact met niet-CAE-vrije geiten is niet toegestaan.

Een betrouwbaar certificeringsprogramma is alleen mogelijk als veehouder, dierenarts en GD zich bewust zijn van de eigen taken en verantwoordelijkheden zoals beschreven in dit reglement. Ongeoorloofde dierbewegingen, toegenomen dierbewegingen en toegenomen bedrijfsomvang verkleinen de betrouwbaarheid net als een onjuiste steekproef bij koppelonderzoek. Bij de gekozen uitgangspunten wordt met 95% zekerheid aangetoond dat in het onderzochte koppel maximaal 2% van de dieren is besmet. Deze betrouwbaarheid is alleen mogelijk als een goede steekproef wordt onderzocht.

Daarvoor is het volgende nodig:

1. onderzoek van alle bokken ouder dan twaalf maanden;
2. onderzoek van geiten ouder dan twaalf maanden tot het te onderzoeken aantal is bereikt. Deze dieren moeten gelijkmatig zijn verdeeld over alle stallen en potten van het bedrijf. Voor een grotere betrouwbaarheid zouden vaker meer dieren moeten worden onderzocht.

Het CAE-virus is zeer nauw verwant aan het zwoegerziektevirus bij het schaap. Bedrijven die ook schapen hebben zijn daarom tevens verplicht om deel te nemen aan het zwoegerziektecertificeringsprogramma voor de schapen.

Bijlage 1

Steekproeftabel CAE t.b.v. certificeringsonderzoek

Op bedrijven die niet certificaatwaardig zijn vindt koppelonderzoek plaats op basis van een steekproefmodel. In onderstaande tabel staat het aantal te onderzoeken dieren. Zo wordt met 95% zekerheid aangetoond dat in het onderzochte koppel maximaal 0,5% van de dieren is besmet.

Bovenstaande betrouwbaarheid is alleen mogelijk als een goede steekproef wordt onderzocht. Daarvoor is het volgende nodig:

1. onderzoek van alle bokken ouder dan zes maanden;
2. onderzoek van geiten ouder dan zes maanden tot het te onderzoeken aantal is bereikt. Deze dieren moeten gelijkmatig zijn verdeeld over alle stallen en potten van het bedrijf.

aantal geiten > 6 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 6 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 6 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 6 mnd	aantal monsters
0	0	179-181	174	401-410	315	801-820	425
1	1	182-184	177	411-420	319	821-840	428
2	2	185-187	179	421-430	323	841-860	431
3	3	188-190	182	431-440	327	861-880	434
		191-193	184	441-450	331	881-900	437
		194-196	187	451-460	335	901-920	440
		197-199	189	461-470	338	921-940	442
116	116	200-202	192	471-480	342	941-960	445
117	117	203-205	194	481-490	345	961-980	448
118	118	206-208	196	491-500	349	981-1000	450
119-120	118	209-211	199	501-510	352	1001-1050	456
121-122	120	212-214	201	511-520	355	1051-1100	461
123-124	122	215-217	203	521-530	358	1101-1150	466
125-126	124	218-220	206	531-540	362	1151-1200	471
127-128	126	221-225	209	541-550	365	1201-1250	475
129-130	128	226-230	213	551-560	367	1251-1300	479
131-132	130	231-235	217	561-570	370	1301-1350	483
133-134	132	236-240	220	571-580	373	1351-1400	487
135-136	134	241-245	224	581-590	376	1401-1450	490
137-138	135	246-250	227	591-600	379	1451-1500	493
139-140	137	251-255	231	601-610	381	1501-1600	499
141-142	139	256-260	234	611-620	384	1601-1700	504
143-144	141	261-265	237	621-630	386	1701-1800	509
145-146	143	266-270	241	631-640	389	1801-1900	513
147-148	145	271-275	244	641-650	391	1901-2000	517
149-150	147	276-280	247	651-660	393	2001-2100	520
151-152	149	281-285	250	661-670	396	2101-2200	524
153-154	151	286-290	253	671-680	398	2201-2300	527
155-156	153	291-295	256	681-690	400	2301-2400	529
157-158	155	296-300	259	691-700	402	2401-2500	532
159-160	156	301-310	265	701-710	404	2501-2750	538
161-162	158	311-320	271	711-720	406	2751-3000	542
163-164	160	321-330	276	721-730	408	3001-3500	550
165-166	162	331-340	281	731-740	410	3501-4000	556
167-168	163	341-350	287	741-750	412	4001-5000	564
169-170	165	351-360	292	751-760	414	5001-6000	569
171-172	167	361-370	296	761-770	416	6001-7000	573
173-174	169	371-380	301	771-780	418	7001-8000	576
175-176	170	381-390	306	781-790	419	8001-9000	579
177-178	172	391-400	310	791-800	421	>9000	581

Bijlage 2

Steekproeftabel CAE t.b.v. bewakingsonderzoek

Op bedrijven die certificaatwaardig zijn vindt koppelonderzoek plaats op basis van een steekproefmodel. In onderstaande tabel staat het aantal te onderzoeken dieren. Zo wordt met 95% zekerheid aangetoond dat in het onderzochte koppel maximaal 2% van de dieren is besmet.

Bovenstaande betrouwbaarheid is alleen mogelijk als een goede steekproef wordt onderzocht. Daarvoor is het volgende nodig:

1. onderzoek van alle bokken ouder dan twaalf maanden;
2. onderzoek van geiten ouder dan twaalf maanden tot het te onderzoeken aantal is bereikt. Deze dieren moeten gelijkmatig zijn verdeeld over alle stallen en potten van het bedrijf.

aantal geiten > 12 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 12 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 12 mnd	aantal monsters	aantal geiten > 12 mnd	aantal monsters
0	0	70	62	110	81	341-355	121
1	1	71	62	111-112	82	356-370	122
2	2	72	63	113-115	83	371-387	123
		73	63	116-118	84	388-405	124
		74	64	119-120	85	406-425	125
35	35	75	65	121-123	86	426-446	126
36	36	76	65	124-126	87	447-470	127
37	36	77	66	127-129	88	471-496	128
38	37	78	66	130-133	89	497-524	129
39	38	79	67	134-136	90	525-556	130
40	39	80	68	137-139	91	557-591	131
41	40	81	68	140-143	92	592-630	132
42	41	82	69	144-147	93	631-675	133
43	42	83	69	148-150	94	676-726	134
44	43	84	70	151-154	95	727-785	135
45	43	85	70	155-158	96	786-853	136
46	44	86	71	159-163	97	854-933	137
47	45	87	71	164-167	98	934-1028	138
48	46	88	72	168-171	99	1029-1145	139
49	47	89	72	172-176	100	1146-1289	140
50	48	90	73	177-181	101	1290-1473	141
51	48	91	73	182-186	102	1474-1715	142
52	49	92	74	187-192	103	1716-2049	143
53	50	93	74	193-197	104	2050-2539	144
54	51	94	75	198-203	105	2540-3326	145
55	51	95	75	204-209	106	3327-4802	146
56	52	96	76	210-216	107	4803-8567	147
57	53	97	76	217-223	108	8568-39500	148
58	54	98	76	224-230	109	>39500	149
59	54	99	77	231-237	110		
60	55	100	77	238-245	111		
61	56	101	78	246-253	112		
62	56	102	78	254-262	113		
63	57	103	79	263-271	114		
64	58	104	79	272-281	115		
65	58	105	79	282-291	116		
66	59	106	80	292-303	117		
67	60	107	80	304-314	118		
68	60	108	81	315-327	119		
69	61	109	81	328-340	120		

